

อุมมะตัน วะสอฎอ
วิถีแห่งประชาชาติที่ดีเลิศ

وكذلك جعلناكم أمة وسطا

< تايلاندية >

ผศ.ดร.อิสมาอีล ลุตฟี จะปะกียา

إسماعيل لطفي فطاني

๒๐๑๔

ผู้แปล: อุษมาน อิดริส

ผู้ตรวจทาน: ซุฟอัม อุษมาน

ترجمة: عثمان إدريس

مراجعة: صافي عثمان

ทศกิบลัตจากบัยตุลมักดิส ณ ปาเลสไตน์ผู้บัยติลลาฮิล หะรอหม ณ มักกะฮุ อัลมุกัรเราะมะฮุ ซึ่งในเวลานั้น ท่านเราะฮูล คืออัลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กำลังเผชิญหน้ากับการถูกกล่าวหาและตำหนิเกี่ยวกับการเปลี่ยน ทศกิบลัตโดยชาวยิวและคริสต์ที่ไม่ประสงค์³

การอธิบายที่ดีที่สุดสำหรับความหมายของ “อุมมะตัน วะสะฎอ” ในอายะฮ์ข้างต้น คือการอธิบาย ของท่านเราะฮูลุลลอฮุ คืออัลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม นั่นคือ อัลอัดลุ (เที่ยงธรรม) โดยในวันอาคิเราะฮุ ประชาชาติของท่านนบีมุหัมมัด คืออัลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในฐานะ “อุมมะตัน วะสะฎอ” จะเป็นสักขี พยานที่สัจจริงและเที่ยงธรรมในการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างเหล่านบีกับบรรดาประชาชาติ ของพวกเขา เนื่องจากประชาชาติของท่านนบีมุหัมมัด คืออัลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เป็นประชาชาติที่ เที่ยงธรรม “อุมมะตัน วะสะฎอ” ประชาชาติสุดท้ายที่ถือกำเนิดบนโลกนี้ ในความหมายที่ว่า พวกเขาเป็น ประชาชาติที่มีชะรีอะฮ์ที่เที่ยงตรงและสมบูรณ์ที่วางอยู่บนพื้นฐานแห่งความเที่ยงธรรม ปานกลาง⁴ และมี ดุลยภาพอันเป็นเหตุให้พวกเขาได้รับคัดเลือกให้เป็นประชาชาติที่น่ายกย่องและเหมาะสมที่จะเป็นสักขี พยานแก่มนุษยชาติทั้งหมดที่ถือกำเนิดบนโลกนี้ก่อนหน้าพวกเขา โดยเฉพาะช่วงเวลาที่มีมนุษย์ทุกคนกำลัง รวมตัวกัน ณ ทุ่งมะหุซร์ ในวันอาคิเราะฮุ

ท่านเราะฮูลุลลอฮุ เศาะลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า

«يُدْعَى نُوحٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَيُقَالُ: هَلْ بَلَّغْتَ؟ فَيَقُولُ: نَعَمْ، فَيُدْعَى قَوْمُهُ فَيُقَالُ: هَلْ بَلَّغْتُمْ؟ فَيَقُولُونَ: مَا أَتَانَا مِنْ نَذِيرٍ وَمَا أَتَانَا مِنْ أَحَدٍ، قَالَ، فَيُقَالُ لِنُوحٍ: مَنْ يَشْهَدُ لَكَ؟ فَيَقُولُ: مُحَمَّدٌ وَأُمَّتُهُ، قَالَ: فَذَلِكَ قَوْلُهُ ﴿وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا﴾ ، قَالَ: الْوَسْطُ الْعَدْلُ، قَالَ: فَيُدْعَوْنَ فَيَشْهَدُونَ لَهُ بِالْبَلَاغِ، قَالَ: ثُمَّ أَشْهَدُ عَلَيْكُمْ بَعْدُ»⁵

ความหมาย “ในวันกิยามะฮ์นบีนูหฺจะถูกเรียกตัวและถูกถามว่า “ท่านได้ป่าวประกาศคำสอนของอัลลลอฮุ (แก่ประชาชาติของท่าน) หรือไม่”? ท่านตอบว่า “ใช่(ฉันได้ป่าวประกาศแล้ว)” หลังจากนั้นประชาชาติของท่านก็ถูกเรียกตัว และถูกถามว่า “นบีนูหฺได้ป่าวประกาศคำสอนของอัลลลอฮุแก่พวกเจ้าหรือไม่”? พวกเขาตอบว่า “ไม่มีผู้ให้คำตักเตือนมาป่าวประกาศคำสอนของอัลลลอฮุแก่พวกเราเลยแม้แต่คนเดียว” ดังนั้น นบีนูหฺจึงถูกถามว่า “ใครสามารถเป็นสักขีพยานแก่ท่าน”? ท่านตอบว่า “มุหัมมัดและประชาชาติของเขา” ท่านนบี คืออัลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จึงกล่าวว่า นั่นแหละคือความหมายคำตรัสของอัลลลอฮุ

﴿وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا﴾

³ ดู อัลบะฆะวะวี มะฮาลิม ฮัตตันซีล ,1/122

⁴ คำว่า มัสูบและไม่ต่ำเกินไป ในที่นี้หมายถึงความพอดี อยู่ระหว่างที่สุดของสองขั้ว ไม่มากและไม่น้อยเกินไป “ปานกลาง” ไม่สุดโต่งจนเลยเถิดและไม่หย่อนยานจนละเลย

⁵ อิบน์ อับบียะฮุ ,อัลมุค็อนนัฟ เลขที่ 31684 สำนวนนี้เป็นรายงานของท่าน ,และอะหมัด ,อัลมุสนัด เลขที่ 11283, อัลบุคอรี ,เศาะฮิหฺ เลขที่ 4487

ท่านกล่าว (อธิบายความหมายของ วะสะฎอ) ว่า “ อัลวะสฎู คือ อัลอัดลุ (หมายความว่า พวกท่านคือประชาชาติที่เที่ยงธรรม ดังนั้น พวกท่านจึงเหมาะที่จะเป็นสักขีพยานแก่ผู้อื่น) ” ท่านนบีกกล่าวว่า “ ดังนั้นพวกเขา (ประชาชาตินบีมุหัมมัด คืออัลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام) จึงถูกเรียกตัว แล้วพวกเขาก็เป็นสักขีพยานต่อการประกาศของนบีฮุ ” ท่านนบีกกล่าวต่อไปว่า “ หลังจากนั้น ฉันก็จะเป็นสักขีพยานให้แก่พวกท่านอีกชั้นหนึ่งด้วย”

เหตุการณ์ข้างต้นจะเกิดขึ้นกับนบีกท่านอื่นเช่นเดียวกัน หมายความว่า ประชาชาติของนบีมุหัมมัด คืออัลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام คือประชาชาติที่จะเป็นสักขีพยานแก่ประชาชาติทั้งหลายที่ถูกบังเกิดก่อนหน้าพวกเขาเกี่ยวกับการเผยแผ่และการประกาศสารของเราะสุลทั้งหลายแก่ประชาชาติของพวกเขา เหมือนที่พวกเขาได้เป็นสักขีพยานแก่ประชาชาติของ นบีฮุในวันชุมนุมใหญ่ ณ พุงมะหุซร์ นั่นแหละคือความหมายของอายะฮ์

﴿لَنَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ﴾

ซึ่งการเป็นสักขีพยานของพวกเขาดังกล่าววางอยู่บนพื้นฐานของความรู้จากอัลกุรอาน ที่ท่านนบีมุหัมมัด คืออัลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام ได้ถ่ายทอดให้พวกเขาได้ทราบถึงเรื่องราวการต่อสู้ของเหล่าศาสนทูตของอัลลอฮ์ในการป่าวประกาศคำสอนหรือวะหฺยูของอัลลอฮ์แก่ประชาชาติของพวกเขาแต่ละคน ส่วนประชาชาติของท่านนบีมุหัมมัด คืออัลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام จะได้รับการเป็นสักขีพยานยืนยันโดยท่านเราะสุล คืออัลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام อีกชั้นหนึ่งถึงความจริงจังในการนับถือศาสนาและการเป็นสักขีพยานของพวกเขา และนั่นคือความหมายของอายะฮ์ก่อนที่ว่า

﴿وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا﴾

ท่านอิบนุ กะซีร ได้กล่าวอธิบายความหมายของอายะฮ์นี้ว่า

﴿وَلَمَّا جَعَلَ اللَّهُ هَذِهِ الْأُمَّةَ وَسَطًا خَصَّهَا بِأَكْمَلِ الشَّرَائِعِ وَأَقْوَمِ الْمَنَاهِجِ وَأَوْضَحِ الْمَدَاهِبِ﴾⁶

ความหมาย “ ในเมื่ออัลลอฮ์ได้ทรงสร้างประชาชาตินบีมุหัมมัดเป็น อุมมะตัน วะสะฎอ พระองค์จึงทรงกำหนดชะรีอะฮ์ที่สมบูรณ์ที่สุด แนวทางที่ตรงที่สุด และวิถีที่ชัดเจนที่สุดแก่พวกเขา”

อุมมะตัน วะสะฎอ คือประชาชาติอิสลามในสมัยของเราะสุลท่านสุดท้ายที่ชื่อ มุหัมมัด บิน อับดุลลอฮ์ คืออัลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام ดังคำตรัสของอัลลอฮ์ที่ว่า

﴿هُوَ أَحَبُّكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ مِّلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ ۗ هُوَ سَمَّاكُمُ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلُ وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ﴾⁷

⁶ อิบนุ กะซีร ,ตฟสีร อัลกุรอาน อัลอะซีมี 1/454

⁷ สุเราะฮ์อัลหัจญ์ 78

ความหมาย“ พระองค์อัลลอฮฺทรงคัดเลือกพวกเจ้า (อับเราะฮฺฮิมัมมัด ค็อลลัลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม จากบรรดาประชาชาติทั้งหลายเพื่อให้เป็นประชาชาติที่ประเสริฐที่สุด ผ่าน ชะรีอะฮฺที่ดีที่สุดและเราะฮฺสุลที่ประเสริฐที่สุด) และพระองค์มิได้ทรงทำให้การนับถือศาสนาของพวกเจ้าเกิดความยากลำบาก นั่นแหละคือศาสนาของอับรอฮีม บรพบุรุษของพวกเจ้า พระองค์ทรงตั้งชื่อพวกเจ้า (อับเราะฮฺฮิมัมมัด) ว่า มุสลิมีน (พหูพจน์ของคำว่า มุสลิม หมายถึงผู้ที่มอบตนและสืโรราบต่ออัลลอฮฺ) ทั้งในคัมภีร์ก่อนหน้า^๑ และในอัลกุรอาน เพื่อให้เราะฮฺสุลุลลอฮฺ ค็อลลัลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัมเป็นพยานต่อความสัจจริงในการนับถือศาสนาของพวกเจ้า และเพื่อให้พวกเจ้าเป็นพยานต่อประชาชาติอื่นๆ”

เกียรติที่อัลลอฮฺได้มอบให้แก่ประชาชาตินบีมุหัมมัด ค็อลลัลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม ซึ่งได้รับการขนานนามว่า อุมมะตัน วะสะฎอ และได้รับคัดเลือกให้เป็นพยานต่อมวลมนุษยชาติ^๑ นั้น ได้รับการยอมรับจากประชาชาติทั้งหลาย โดยเฉพาะในวันอาคิเราะฮฺ

เกี่ยวกับการยอมรับดังกล่าว ท่านซัยด์ บิน อัสลัม ได้กล่าวว่า ในวันกียามะฮฺประชาชาติทั้งหลายต่างพากันกล่าวว่า“ ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ แท้จริง (สถานะของ) ประชาชาตินบีมุหัมมัด ค็อลลัลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม ทั้งหมด (ในวันนี้) เสมือนกับว่าพวกเขาล้วนเป็นนบี ” เนื่องจากพวกเขาได้เห็นถึงความโปรดปรานที่อัลลอฮฺได้มอบให้แก่ประชาชาตินบีมุหัมมัด ค็อลลัลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม (ด้วยการให้เป็นพยานแก่ผู้อื่น)^๑

ความหมายของหะดีษข้างต้น ทำให้เราประจักษ์ว่า

1. บทบาทส่วนหนึ่งของ อุมมะตัน วะสะฎอ คือ ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของมวลมนุษยชาติในทุกยุคสมัย นับตั้งแต่ประชาชาติสมัยนบีนบีนอาดัม อะลัยฮิสสลาม จวบจนวันกียามะฮฺ ทั้งในโลกนี้และในวันอาคิเราะฮฺ ความมีเกียรติของพวกเขาเกิดจากความเที่ยงธรรมที่มีอยู่ในตัวพวกเขาซึ่งวางอยู่บนหลักแห่งความรู้ที่เที่ยงตรงและข้อมูลที่ชัดเจนจากอัลกุรอาน โดยเฉพาะเกี่ยวกับการต่อสู้ของบรรดาเราะฮฺสุล อะลัยฮิมุสลาม ในการเผยแผ่และประกาศคำสอนของอัลลอฮฺแก่ประชาชาติของพวกเขา เพราะในบรรดาเงื่อนไขของความเที่ยงธรรมในการเป็นพยานคือมีข้อมูลที่ชัดเจนต่อสิ่งที่จะเป็นพยาน

(لَنْكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ)

2. การเป็นพยานทั้งหมดของ อุมมะตัน วะสะฎอ จะขึ้นยึดโยงและขึ้นอยู่กับความเป็นพยานของท่านเราะฮฺสุลุลลอฮฺ ค็อลลัลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม ต่อความสัจจริงในการนับถือศาสนาและสถานะการเป็นพยานของพวกเขา (وَيَكُونُ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا) วัลลอฮฺอะอฺลัม

3. อุมมะตัน วะสะฎอ ที่ได้รับการยืนยันรับรองจากท่านเราะฮฺสุลุลลอฮฺ ค็อลลัลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม ต่อความสัจจริงในการนับถือศาสนาของพวกเขาและสถานะการเป็นพยานของพวกเขาในวันอาคิเราะฮฺ

^๑ อับดุลรอซซาก อัสค็อนอานีย์ ,ตฟัร อัลกุรอาน อัลอะชีซ 1/80

ย่อมเป็นประชาชาติที่ไม่บกพร่องด้านรากฐานของศาสนาอิสลาม นั่นคือพวกเขาต้องปลอดจากการตั้งภาคี การอูตริในศาสนา และความจอมปลอมในด้านอะกีดะฮ์และอิบาดะฮ์ หากไม่เป็นเช่นนั้นแล้ว ท่านเราะสุลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จะเป็นพยานต่อความสัจจริงในการนับถือศาสนา และความเที่ยงธรรมในการเป็นพยานของพวกเขาได้อย่างไรกัน ? นี่แหละคือแก่นแท้ของ อุมมะตัน วะสะฎอ อันหมายถึง ประชาชาติที่ใช้ชีวิตเคียงคู่อัลกุรอานพร้อมกับคำอธิบายจากสุนนะฮ์ของท่านเราะสุลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ทั้งด้านอะกีดะฮ์ อิบาดะฮ์ มุอามะลาต และอื่นๆ ซึ่งนี่เป็นเงื่อนไขหลักสำหรับการที่ท่านเราะสุล ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จะมาเป็นพยานต่อความสัจจริง และความเที่ยงธรรมของพวกเขา

ความหมายของ“ วะสะฎอ ”

วะสะฎอ คือ อัลอัดล (ความเที่ยงธรรม)

ความหมายเดิมของ“ วะสะฎอ ”คือศูนย์กลางระหว่างทิศต่างๆ และทุกทิศจะเกี่ยวพันกับมันอย่างพอเหมาะและสมดุล โดยไม่มีทิศใดเหลื่อมล้ำกว่าทิศอื่นๆ⁹

นั่นแหละคือแก่นแท้ของความเที่ยงธรรมและความสมดุลที่น่าชื่นชมตามการอธิบายของท่านเราะสุลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม¹⁰

รากฐานของ วะสะฎอ ยะฮ์ คือความเที่ยงธรรม เนื่องเพราะนโยบายของอัลกุรอานและสุนนะฮ์ของท่านเราะสุลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม วางอยู่บนหลักแห่งความเที่ยงธรรม อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ قُلْ أَمَرَ رَبِّي بِالْقِسْطِ ﴾¹¹

ความหมาย“ จงกล่าวเถิด (โอ้มุหัมมัด ว่า) พระผู้อภิบาลของฉันได้สั่งกำชับฉันให้ปฏิบัติอย่างเที่ยงธรรม ”

หมายถึงเที่ยงธรรมในทุกๆ สิ่งและกับทุกๆ คน แม้กระทั่งกับผู้ปฏิเสธศรัทธาที่เป็นศัตรูของอิสลามก็ตาม

อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا قَوْمِينَ لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلَىٰ ءَلَّا تَعْدِلُوا ۗ أَعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴾¹²

⁹ ดู อับดุลอะซีส อิบราฮิม อัดอ์กิล อัดสะละมิม , 1/172

¹⁰ ดู ทัศนะเศาะฮี้หฺ อัลบูกอรียฺ เลขที่ 4487

¹¹ สูเราะฮ์ฮุจรฺ อัดอะฮฺรอฟ 29

¹² สูเราะฮ์ฮุจรฺ อัดมาอิดะฮ์ 8

ความหมาย“ ใ้อัศรีฐาทั้งหลาย พวกเจ้าจะเป็นผู้ค้าชูความเที่ยงธรรมเพื่ออัลลอฮ์ในทุกการเป็นพยานของพวกเจ้า และจงอย่าให้การเกลียดชังพวกหนึ่งพวกใดทำให้พวกเจ้าไม่เที่ยงธรรมต่อพวกเขา พวกท่านจงมีความเที่ยงธรรมต่อทุกฝ่ายเถิด เพราะความเที่ยงธรรมของพวกเจ้าจะเป็นสิ่งที่ใกล้กับความยำเกรงกว่า และพวกเจ้าจงยำเกรงต่ออัลลอฮ์เถิด แท้จริงอัลลอฮ์ทรงรอบรู้อย่างลึกซึ้งในการกระทำของพวกเจ้า”

ความสำคัญของความเที่ยงธรรม

อุมมะตัน วะสะฎอ คือประชาชาติที่มีความเที่ยงธรรม และต่อต้านความอธรรม เพราะความเที่ยงธรรมเป็นเงื่อนไขหลักในการสร้างความปรองดองในหมู่ประชาชาติที่เป็น อุมมะตัน วาหิดะฮ์ ซึ่งเป็นวิถีชีวิตของอะฮ์ลุลสุนนะฮ์ วัลญะมาอะฮ์¹³

ความเที่ยงธรรมเป็นรากฐานของความเป็นเอกภาพและความปรองดองของประชาชาติ หากประชาชาติใดไม่มีความเที่ยงธรรมในหมู่พวกเขา โดยเฉพาะระหว่างผู้นำกับสังคม ประชาชาตินั้นก็จะเกิดความระส่ำระสายและความแตกแยก

ความเที่ยงธรรมของ อุมมะตัน วะสะฎอ เป็นรากฐานของอุมมะตัน วาหิดะฮ์ และเป็นเงื่อนไขของความปรองดอง ความสงบสุข และความก้าวหน้าของประชาชาติที่ควรได้รับการขนานนามว่า “ ค็อยเราะฮ์ อุมมะฮ์ ” หมายถึง “ ประชาชาติที่ดีเลิศ ” เพราะความเที่ยงธรรมเป็นสิ่งที่อัลลอฮ์ทรงรักและโปรดปรานพระองค์ตรัสว่า

﴿وَأَقْسَطُوا لِنَّ اللَّهُ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ﴾¹⁴

ความหมาย“ และพวกเจ้าทั้งหลายจงมีความเที่ยงธรรมเถิด แท้จริงอัลลอฮ์ทรงโปรดปรานบรรดาผู้เที่ยงธรรม ”

ความเที่ยงธรรมของอุมมะตัน วะสะฎอ โดยเฉพาะระหว่างผู้ปกครองกับราษฎร จะนำความจำเริญสู่สังคม ทั้งด้านเศรษฐกิจ ความสำเร็จด้านการปกครอง และความสันติสุขในสังคม รวมทั้งความเจริญก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศในทุกๆด้าน วัลลอฮุอะลัมบัก

พึงทราบว่า ความเที่ยงธรรมของอุมมะตัน วาหิดะฮ์ เป็นรากฐานของความสงบสุขของชีวิตระหว่างมนุษยชาติบนโลกนี้ หากปราศจากความเที่ยงธรรมความสงบสุขก็ย่อมจะไม่เกิดขึ้น

วะสฎุฮ์หมายถึงอัลค็อยรฺ (ดีที่สุด)

คำว่า“ วะสฎุฮ์ ” ถูกอธิบายด้วยคำว่า“ อัลค็อยรฺ ” หมายถึงดีที่สุด ดังคำตรัสของอัลลอฮ์

﴿قَالَ أَوْسَطُهُمْ﴾¹⁵ ท่านอิบน์ อับบาส, มุญาฮิด, สะอีด บินญุเบร, เกาะตาตะฮ์ และท่านอื่นๆ ได้กล่าวอธิบาย

¹³ ดู หนังสืออุมมะตันวาหิดะฮ์ วิถีชีวิตอะฮ์ลุลสุนนะฮ์ วัลญะมาอะฮ์ ของผู้เขียน

¹⁴ สูเราะฮ์ฮุญุด 9

¹⁵ สูเราะฮ์ฮุญุด 28

ความหมายของคำว่า ﴿أَوْسَطُهُمْ﴾ ในอายะฮ์ข้างต้นว่า «أَعْدَلُهُمْ وَخَيْرُهُمْ»¹⁶ หมายถึง “ผู้ที่เที่ยงธรรมที่สุด และดีที่สุดในหมู่พวกเขา” การให้ความหมายดังกล่าวแก่ประชาชาตินบีมุหัมมัด คือลัลลอลอฮุอะลยียะวะสัลลัม สอดคล้องกับการขนานนามของอัลลอฮ์ในอายะฮ์

﴿كُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ﴾¹⁷

ความหมาย) “โอ้ประชาชาติมุหัมมัด ผู้เป็น อุมมะตัน วะสะฎอ) พวกเจ้าเป็นประชาชาติที่ดีที่สุดซึ่งถูกบังเกิดขึ้นเพื่อผลประโยชน์ของมวลมนุษยชาติ ซึ่ง (หน้าที่หลักของพวกเจ้าบนโลกนี้คือ) เชิญชวนผู้คนให้ปฏิบัติในสิ่งที่เป็นมะอรูฟ(ความดีงาม) ห้ามปรามมิให้พวกเขาปฏิบัติสิ่งที่เป็นมุนกัร(ความเลวทราม) และศรัทธาต่ออัลลอฮ์”

จากความหมายของอายะฮ์ข้างต้นทำให้ประจักษ์ว่า

1. ระดับและสถานะของอุมมะตัน วะสะฎอ คือ “ ค็อยเราะะ อุมมะฮ์ ” หมายถึงประชาชาติที่ดีที่สุดในทุกมิติ เพราะนโยบายของประชาชาติที่ดีเลิศคือ “ วะสะฎอ ” หมายถึง มีความเที่ยงธรรมและมีดุลยภาพ และตามธรรมชาติแห่งการสรรค์สร้างและการบริหารโลกของอัลลอฮ์ จะทำให้นโยบายแห่ง “ วะสฎ ” ที่วางอยู่บนพื้นฐานแห่งความเที่ยงธรรมในทุกมิตินั้นนำพาประชาชาติสู่ระดับ “ ค็อยเราะะ อุมมะฮ์ ” (ประชาชาติที่ดีเลิศ) เสมอ
2. หน้าที่หลักของ “ ค็อยเราะะ อุมมะฮ์ ” ประชาชาติที่ดีเลิศ) คือถูกส่งมาเพื่อคำนวณผลประโยชน์ของมนุษย์ด้วยหลักแห่งความเมตตาแห่งอิสลาม นั่นคือ สิ่งดีงามต่างๆ ได้เกิดขึ้นในชีวิตมนุษย์ผ่านการตะอูวะฮ์และเชิญชวนพวกเขาสู่ความดี และสิ่งไม่ดีต่างๆ ที่สร้างความเสียหายแก่มนุษย์ได้ อันตรธานหายไปหรือพ่ายแพ้ ผ่านความพยายามในการห้ามปรามมนุษย์จากความชั่วโดยพลพรรคแห่งประชาชาติที่ดีเลิศที่ศรัทธามั่นต่ออัลลอฮ์ผู้ทรงเอกะและเกรียงไกร

﴿تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ﴾

พึงทราบว่า การยืนหยัดของสิ่งดีงามและการอ่อนตัวของสิ่งชั่วช้าบนโลกนี้ เป็นเงื่อนไขหนึ่งที่จะทำให้ความเจริญรุ่งเรืองได้เกิดขึ้นอย่างแท้จริงในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ที่มีรากฐานของการศรัทธาต่ออัลลอฮ์ผู้ทรงเดชานุภาพและทรงเมตตา

วะสฎหมายถึงอัฟฎ็อล (ประเสริฐที่สุด)

คำว่า “ วะสฎ ” ในด้านภาษาอาหรับมีความหมายว่า “ อัฟฎ็อล ” หมายถึง ประเสริฐที่สุด หรือมีความประเสริฐ หรือดีที่สุดใน คำพูดของท่านอบูบักร อัศศิดดีกเกี่ยวกับสถานะของชาวกุเรชว่า

«هُمُ أَوْسَطُ الْعَرَبِ نَسَبًا وَدَارًا»¹⁸

¹⁶ อิบญะซีร , ตัฟซีร์อัลกุรอาน อัลอะซีมี 8/196

¹⁷ สุเราะฮ์ อาลีอิมรอน 110

ความว่า“ ชาวกุเรชคือชนเผ่าอาหรับที่มีสถานะประเสริฐที่สุดทั้งด้านสายตระกูลและถิ่นฐานภูมิลำเนา ”
หมายความว่า เป็นประชาชาติที่ประเสริฐที่สุด เพราะคำว่า“ ค็อยเราะ อุมมะฮฺ ”หมายถึง“ อัฟฎ็อล อุมมะฮฺ”
นั่นคือ ประชาชาติที่ดีที่สุด

ข้อเท็จจริงดังกล่าวย่อมถูกต้อง เพราะ“ อุมมะตัน วะสะฎอ ”เป็นประชาชาติยืนหยัดบนรากฐานแห่งอัลกุ
รอานและสุนนะฮฺที่คอยชี้นำประชาชาติสู่ชีวิตที่ดีเลิศ) อัลอัควัม (อยู่เสมอ ดังคำตรัสของอัลลอฮฺ ผู้ทรง
สูงส่งว่า

﴿ إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمٌ ﴾¹⁹

ความหมาย “ แท้จริงอัลกุรอานเล่มนี้จะคอยชี้นำประชาชาติสู่ชีวิตที่ดีเลิศ”

* คำว่า“ อัลอัควัม ”มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า“ อัลอัฟฎ็อล ”วัลลอฮุอะอะลัม

พึงตระหนักว่า ตามทัศนะอิสลาม แต่ละประชาชาติไม่สามารถเรียกว่า“ วะสะฎอ ”ในความหมาย
ของ“ อัควัม ”หรือ“ อัฟฎ็อล ”หรือ“ อัญญัด ”ที่หมายถึง ดีเลิศ เว้นแต่ว่าประชาชาตินั้นยืนหยัดอยู่บน
รากฐานแห่งอัลกุรอานและสุนนะฮฺ ตามความเข้าใจของชนสะลัฟศอลิหฺ และอูละมาฮฺที่ได้รับการยอมรับ
เท่านั้น

“วะสะฎอ ” หมายถึง “ อุลูว ” และ“ ริฟอะฮฺ ” สูงส่ง)

คำว่า “ วะสะฎอ ”ยังถูกอธิบายด้วยคำว่า “ อัลอุลูว ” และ “ อัลริฟอะฮฺ ” ที่มีความหมายว่า “ สูง
และยอดสุด ” โดยอิงจากหะดีษที่ท่านเราะฮ์ลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมได้กล่าวไว้ว่า

﴿ فَإِذَا سَأَلْتُمُ اللَّهَ، فَاسْأَلُوهُ الْفِرْدَوْسَ، فَإِنَّهُ أَوْسَطُ الْجَنَّةِ ﴾²⁰

ความหมาย “ ดังนั้น เมื่อพวกเจ้าร้องขอต่ออัลลอฮฺ พวกเจ้าจงร้องขอสวรรค์ฟิรดาวส์ เพราะแท้จริงมันเป็น
สวรรค์ชั้นยอดสุด ”

หมายความว่า ประชาชาติของนบีมุหัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เป็นประชาชาติที่สูงส่ง
เพราะอิสลามเป็นศาสนาที่สูงส่ง

ท่านเราะฮ์ลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมกล่าวว่า

﴿ الْإِسْلَامُ يَغْلُو وَلَا يُعَلَى ﴾²¹

ความหมาย “ อิสลามเป็นศาสนาที่สูงส่งและไม่มีศาสนาใดเหนือกว่าศาสนาอิสลาม”

¹⁸ อัลบุคอรีฮฺ เศาะฮีหฺ อัลบุคอรีฮฺ เลขที่ ,6830 อะหมัด อัลมุสนัด เลขที่ ,391

¹⁹ อัลอิสรอฮฺ ,9

²⁰ เศาะฮีหฺอัลบุคอรีฮฺ หมายเลข 2790

²¹ มุสนัดอัลเรายานีย์ หมายเลข 783, สุนันอัดดาเราะกูญีย์ หมายเลข 3620, อัลสุนัน อัลกุบรอฮฺ ของอัลบัยฮะกีฮฺ หมายเลข
12155, เศาะฮีหฺ อัลญามิอุ อัลเศาะฮีร หมายเลข 2778

ความหมายของ“ วะสะฎียะฮฺ ”ด้านความปานกลางและความสมดุล

นอกจาก“ วะสะฎอ ”จะมีความหมายดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ท่านอิบน์ญะวีร์ อัญญาอะบะรียะห์ ยังได้อธิบายความหมาย“ วะสะฎอ ”ว่าหมายถึง“ **ความปานกลางระหว่างสองขั้วความเลเยิด นั้นคือมากหรือสูงเกินไปและน้อยหรือต่ำเกินไปจากขอบเขตที่แท้จริง** ”²²

อัญญาอะบะรียะห์กล่าวว่า

وَأَرَى أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى ذِكْرُهُ إِنَّمَا وَصَفَهُمْ بِأَنَّهُمْ وَسَطٌ لِّتَوَسُّطِهِمْ فِي الدِّينِ، فَلَا هُمْ أَهْلٌ غُلُوًّا فِيهِ، غُلُوُّ النَّصَارَى الَّذِينَ غَلَوْا بِالتَّرَهُّبِ وَقِيلُهُمْ فِي عَيْسَى مَا قَالُوا فِيهِ، وَلَا هُمْ أَهْلٌ تَقْصِيرٍ فِيهِ تَقْصِيرُ الْيَهُودِ الَّذِينَ بَدَّلُوا كِتَابَ اللَّهِ وَقَتَلُوا أَنْبِيَاءَهُمْ وَكَذَّبُوا عَلَى رَبِّهِمْ وَكَفَرُوا بِهِ؛ وَلَكِنَّهُمْ أَهْلٌ تَوَسُّطٍ وَاعْتِدَالٍ فِيهِ، فَوَصَفَهُمُ اللَّهُ بِذَلِكَ، إِذْ كَانَ أَحَبُّ الْأُمُورِ إِلَى اللَّهِ أَوْسَطَهَا.²³

ความหมาย“ ฉันเห็นว่าการที่อัลลอฮฺทรงเรียกขานประชาชาติท่านนบีมุหัมมัด คืออัลลัลลอฮฺอะลยฺฮิอะลล์ลัมด้วย” วะสะฎอ ”นั้น เนื่องจากความปานกลางของพวกเขาในด้านการนับถือศาสนา พวกเขาไม่เลยเถิดจนเกินขนาดดังความเลเยิดของชาวคริสต์ที่ได้ปฏิบัติเกินเลยในด้านการอิบาดะฮฺ และคำพูดของพวกเขาตอนบียะฮฺจาจนกระทั่งยกย่องท่านเป็นพระเจ้า มหาบริสุทธิ์อัลลอฮฺ และประชาชาตินบีมุหัมมัด คืออัลลัลลอฮฺอะลยฺฮิอะลล์ลัมก็ไม่บกพร่องดังความบกพร่องของชาวยิวที่ได้เปลี่ยนแปลงคัมภีร์เตารอตของอัลลอฮฺ สังหารบรรดานบีของพวกเขา โทกพระเจ้า และไม่ศรัทธาต่อพระองค์ แต่ประชาชาติของนบีมุหัมมัด คืออัลลัลลอฮฺอะลยฺฮิอะลล์ลัม คือประชาชาติที่เป็นกลาง และมีความสมดุลด้านการนับถือศาสนา ด้วยเหตุนี้อัลลอฮฺจึงกล่าวถึงคุณลักษณะของพวกเขาว่าเป็น“ อุมมะตัน วะสะฎอ ”เพราะการงานที่อัลลอฮฺทรงชอบที่สุดคือความปานกลางและความพอดี”

นั่นคือความหมายของ“ อุมมะตัน วะสะฎอ ”ตามคำอธิบายของอิบน์ญะวีร์ ออบูญะฮ์ อัญญาอะบะรียะห์ ผู้ได้รับการขนานนามว่า“ อะมีรุล มุฟัสสิรีน ”หมายถึงหัวหน้าแห่งเหล่านักอธิบายอัลกุรอาน

“วะสะฎอ ”หมายถึง ความปานกลางและความสมดุลด้านอะกีดะฮฺและชะรีอะฮฺ

“อุมมะตัน วะสะฎอ ” คือประชาชาติที่หลักความเชื่อ (อะกีดะฮฺ) และบทบัญญัติ (ชะรีอะฮฺ) ของพวกเขามีความโดดเด่นด้านความปานกลางระหว่างสองขั้วลบของความเลเยิด²⁴ โดยลักษณะของพวกเขา

²² อัญญาอะบะรียะห์ ญามิอุ อัลบะยาน เล่ม ,2 หน้า 338

²³ อัญญาอะบะรียะห์ ญามิอุ อัลบะยาน เล่ม ,2 หน้า 626

²⁴ ความปานกลางและความสมดุลเป็นคุณค่าอย่างหนึ่งที่ทรงเกียรติยิ่ง และเป็นเรื่องละเอียดอ่อนและยากมากในการเอามันมาใช้ตัดสินหรือกำหนดให้กับปัญหาใดปัญหาหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อประชาชาติใดประชาชาติหนึ่ง และนี่คือคำยืนยันจากเหล่านักคิดที่เป็นที่รู้จัก แม้กระทั่งจากหมู่มุคนที่ไม่ใช่มุสลิมเองก็ตาม ในจำนวนนั้นได้แก่ อริสโตเติล ซึ่งได้กล่าวไว้ในหนังสือของท่านที่มีชื่อว่า MORALITY “ศีลธรรม ”

จะมีความปานกลางระหว่างสองขั้วความเลเยิดหรือความจอมปลอมที่มีในคำสอนอื่นจากอัลกุรอานและสุนนะฮ์ และมีความสมดุลระหว่างสองขั้วความต้องการของความจำเป็นในการดำเนินชีวิตของมนุษย์

“อุมมะตัน วะสะฎอ” คือประชาชาติที่เป็นกลางและมีความสมดุลในด้านคำสอนเดิมของอิสลามบนพื้นฐานแห่งอัลกุรอาน (อัครดิน) และด้านรูปแบบการนับถือศาสนาอิสลามหรือการปฏิบัติศาสนกิจบนพื้นฐานแห่งสุนนะฮ์ของท่านเราะสูล คืออัลลิลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام และสุนนะฮ์เหล่าเศาะหาบะฮ์เราะฎิยัลลอฮุอันฮุม (อัครตะดัยยูน) กล่าวคือ มีความเป็นกลางระหว่างสองความหายนะและมีความสมดุลระหว่างสองความต้องการ นั่นคือ

(1) **ความเป็นกลางระหว่างสองฟากแห่งความเลเยิด** โดยศาสนาอิสลามที่วางอยู่บนพื้นฐานแห่งอัลกุรอานและการปฏิบัติศาสนกิจที่วางอยู่บนพื้นฐานแห่งสุนนะฮ์คือความเป็นกลางระหว่างสองความหายนะหรือความเลเยิดดังต่อไปนี้

- 1.1 ระหว่างความเลเยิดของชาวยิวที่ถูกกริ้วและความเลเยิดของชาวคริสต์ที่หลงทาง
- 1.2 ระหว่างอิฟรอฎ (การปฏิบัติที่เกินเลยจากขอบเขตที่แท้จริง) กับตัฟริฎ (การปฏิบัติที่น้อยและต่ำกว่าขอบเขตที่แท้จริง)
- 1.3 ระหว่างอัลอิสรอฟ (การจับจ่ายใช้สอยที่ฟุ่มเฟือย) และอัลอิกตาร์ (การจับจ่ายใช้สอยที่ตระหนี่ถี่เหนียว)
- 1.4 ระหว่างอัลฆอดีย (การเชิดชูยกย่องที่สูงและเกินเลย) กับอัลญาฟีย (การเชิดชูยกย่องที่ต่ำและน้อยเกินไป)
- 1.5 ระหว่างอัตตัมซีล (การเทียบเคียงคุณลักษณะของอัลลอฮ์กับคุณลักษณะของสิ่งที่ถูกสร้าง) กับอัตตะอูฎีล (การปฏิเสธคุณลักษณะต่างๆ ของอัลลอฮ์ที่พระองค์และศาสนทูตของพระองค์ได้ยืนยันไว้)
- 1.6 ระหว่างซื่อสุหรือรอฟิฎาะฮ์ในความเลเยิดของพวกเขาด้านวะลาฮ์ (การมอบความรักและความจงรักภักดี) ต่อเคาะลีฟะฮ์สุอาลี บิน อับดุลิบบจนกระทั่งบุชาน่าและปฏิเสธเคาะลีฟะฮ์ท่านอื่นๆ กับเคาะวาริจญ์ในด้านบะรอฮ์ (การปลีกตัวออกจากการเชื่อฟังเคาะลีฟะฮ์สุอาลี) จนกระทั่งตั้งตัวเป็นศัตรูกับท่าน

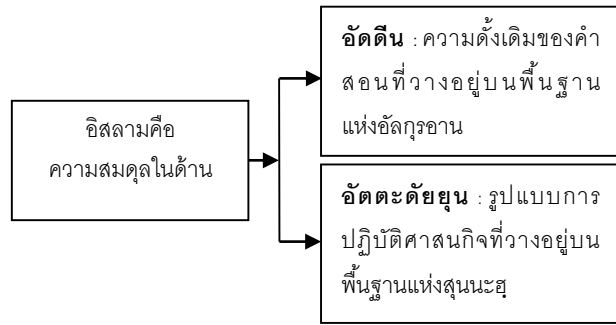
2 **ความสมดุลระหว่างสองความต้องการ** โดยศาสนาอิสลามที่วางอยู่บนพื้นฐานแห่งอัลกุรอานและการปฏิบัติศาสนกิจที่วางอยู่บนพื้นฐานแห่งสุนนะฮ์คือความสมดุลระหว่างสองความต้องการสำหรับความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตบนโลกนี้ อาทิ

- 2.1 ระหว่างความต้องการของจิตวิญญาณกับความต้องการของร่างกาย
- 2.2 ระหว่างความต้องการของชีวิตบนโลกกับความต้องการของชีวิตในวันอาคิเราะฮ์
- 2.3 ระหว่างความต้องการของปัจเจกบุคคลกับความต้องการของกลุ่มชน หรือองค์กร
- 2.4 ระหว่างความต้องการของบุรุษเพศกับความต้องการของสตรีเพศ
- 2.5 ระหว่างความต้องการเฉพาะอย่างกับความต้องการทั่วไป

2.6 ระหว่างความต้องการของรัฐกับความต้องการของประชาชน

สรุปคือ

1. “วะสะฎอ” คือความปานกลางและความสมดุลที่วางอยู่บนพื้นฐานของความยุติธรรม ด้วยเหตุนี้จึงเป็นสิ่งที่ดีที่สุดในทุกด้านและถูกคัดเลือกในฐานะสิ่งที่ดีที่สุดในสุดยอดของความสูงส่ง

2. ไม่มีคำใดที่สามารถให้ความหมาย

ของ“ วะสะฎอ ”ได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็คำในภาษาใดก็ตาม หรือไม่มีคำใดที่ครอบคลุมความหมายทั้งหมดของ“ วะสะฎอ ”ตามความหมายที่อัลลอฮ์ได้กล่าวไว้ในอัลกุรอาน

3. ประชาชาตินบีมุหัมมัด คือลัลลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม คือ“ อุมมะตัน วะสะฎอ ”ที่ครอบคลุมทุกความหมายของ“ วะสฎ ”ด้านวิถีการดำเนินชีวิต เริ่มตั้งแต่สัจธรรมและความสมบูรณ์ของศาสนาอิสลามอันเป็นศูนย์กลางแห่งดุลยภาพระหว่างทุกศาสนาและฝ่ายต่างๆ ในด้านอะเกะเตฮ์ (หลักการศรัทธา) อิบาเดฮ์ (การเคารพภักดี) ชะรียะฮ์ (บทบัญญัติ) มุอามะลาต (การปฏิสัมพันธ์) และอัคลาภ (จริยธรรม) ตลอดจนถึงการนำหลักคำสอนของศาสนาไปปฏิบัติ (อดีตตะดัยยูน) ในด้านความยุติธรรมในการตัดสินความและการแสดงจุดยืน ด้านความยิ่งใหญ่และการถูกคัดเลือกจากมวลมนุษยชาติ ด้านความสมดุลระหว่างความต้องการต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะความสมดุลระหว่างความต้องการของจิตวิญญาณกับความจำเป็นทางวัตถุ รวมทั้งความต้องการทางโลกอาคิเราะฮ์อันเป็นที่พำนักชั่วนิรันดร์กับความจำเป็นทางโลกอันเป็นที่พำนักชั่วคราว ด้านความปานกลางระหว่างความเฉยเมยเกิดต่างๆ ที่เป็นอันตรายและชั่วร้าย ด้านความพอดีในจุดยืนที่มีต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งด้านสถานภาพของศูนย์กลางศาสนา (บัยตุลลอฮ์) ที่ตั้งอยู่ตรงใจกลางระหว่างซีกโลกตะวันออกกับซีกโลกตะวันตก และระหว่างซีกโลกเหนือกับซีกโลกใต้

ด้วยความหมายที่ดีต่างๆ ของ“ วะสฎ ”ดังกล่าว นำพา“ อุมมะตัน วะสะฎอ ”ที่วางอยู่บนพื้นฐานแห่งความเที่ยงธรรมสู่ความเป็นเอกลักษณ์หนึ่งเดียวของประชาชาติ“ อุมมะตัน วาหิดะฮ์ ”ที่มีพลังและเกียรติในการให้บริการต่อผลประโยชน์ของมวลมนุษย์ในฐานะประชาชาติที่ดีเลิศ“ ค็อยเราะฮ์ อุมมะฮ์ ”บนโลกนี้ และเป็นพยานต่อมวลมนุษยชาติในวันอาคิเราะฮ์ต่อไปในอนาคต วัลหัมดุลิลลาฮ์

“วะสะฎียะฮ์” เป็นสุนนะฮ์ของอัลลอฮ์และสุนนะฮ์ของเราะสูลุลลอฮ์

ความเป็น“ วะสะฎียะฮ์ ”ของอิสลามจะสอดคล้องกับธรรมชาติแห่งการสร้างโลกของอัลลอฮ์ที่มีความสมดุลอย่างยิ่งระหว่างทุกฝ่าย เช่น โลกแห่งฟากฟ้า โลกแห่งพืชพันธุ์ และโลกแห่งการสร้างทั้งหมด เช่นเดียวกับสุนนะฮ์ของท่านเราะสูลุลลอฮ์ คือลัลลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม ที่สมดุลทั้งด้านอะเกะเตฮ์ (หลักการศรัทธา) อิบาเดฮ์ (การเคารพภักดี) ชะรียะฮ์ (บทบัญญัติ) มุอามะลาต (การปฏิสัมพันธ์) และอัคลาภ

(จริยธรรม) ซึ่งล้วนสอดคล้องอย่างยิ่งกับฟัฎุรเราะฮุแห่งการสร้างของอัลลอฮุ หรือกมลสันดานตามธรรมชาติที่พระองค์กำหนดให้กับมนุษย์

﴿فَطَرَتِ اللَّهُ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا﴾²⁵

ความหมาย“ นั่นคือวิถีแห่งฟัฎุรเราะฮุ(กมลสันดานดั้งเดิม)ที่อัลลอฮุสร้างมนุษย์ขึ้นมาบนฐานของมัน”

“วะสะฎุยะฮุ ” คือเส้นทางความเมตตาที่ประเสริฐที่สุด เพราะเป็นเส้นทางที่สอดคล้องกับธรรมชาติแห่งการสร้างของอัลลอฮุที่ไม่มีวันเปลี่ยนแปลง โดยที่โลกนี้ต้องดำเนินไปตามครรลองแห่งธรรมชาติดังกล่าวเพื่อให้ปลอดภัยและดำเนินต่อไปได้ ในความหมายที่ว่า โลกนี้จำเป็นต้องมีระเบียบที่สมดุลระหว่างทุกสิ่งที่เกี่ยวข้อง หากมีสิ่งใดก้าวล้ำขอบเขตที่ถูกกำหนดโดยธรรมชาติแห่งการสร้างของอัลลอฮุ เช่นการโคจรของดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ เป็นต้น ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของความเฉยเฉยเจ๋เจ๋จากขอบเขตที่ถูกกำหนดไว้ ทั้งด้านขนาดใหญ่เล็ก ระยะทางใกล้ไกล และรูปลักษณ์ หรือความฟุ่มเฟือย และอื่นๆ ก็จะทำให้โลกนี้เกิดความเสียหายและสร้างความเสื่อมเสียต่อสิ่งอื่นๆทันที เช่นเดียวกับ“ วะสะฎุยะฮุ ”อันเป็นแบบอย่างการปฏิบัติของท่านเราะฮุลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام ตามคำสอนของอัลกุรอานที่ถูกเรียก“ สุนนะฮุ เราะฮุลลอฮุ ”ในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านอุมูมียะฮุ (การเคารพภักดี) และชะรีอะฮุ (บทบัญญัติ) ที่เที่ยงแท้และสมดุลยิ่ง ผู้ใดละเมิดและฝ่าฝืนสุนนะฮุของท่านเราะฮุลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَامในด้านอุมูมียะฮุ ก็เท่ากับว่าเขาได้ล่วงล้ำขอบเขตของสุนนะฮุ ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของ“ อีฟรอกุ ”หมายถึง การปฏิบัติที่เข้มงวดจนเกินขอบเขตของสุนนะฮุเราะฮุลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَامที่เปี่ยมด้วยความปานกลาง หรือในรูปของ“ ตัฟรียุ ”หมายถึงการปฏิบัติที่หย่อนยานและละเลยจนถึงขั้นบกพร่องจากขอบเขตของสุนนะฮุเราะฮุลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَامอันเรียบง่าย สภาพการปฏิบัติที่ออกจากขอบเขตของสุนนะฮุดังกล่าวย่อมก่อความเสียหายบนโลกนี้ ไม่ว่าจะเป็นความเสียหายดังกล่าวจะอยู่ในรูปของอุมูมียะฮุ (บิดอะฮุ) หรือความเชื่อที่ไร้สาระ (ครุฮฟาด) หรือ ไม่เพียงตรง (อิวัญญ์) ก็ตาม หรือความเสียหายในวันอาคิเราะฮุด้วยการถูกลงโทษจากอัลลอฮุ ทั้งหมดนั้นล้วนเกิดขึ้นจากการละเมิดและฝ่าฝืน“ วะสะฎุยะฮุแห่งอิสลาม ”ตามที่ท่านเราะฮุลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام ได้ปฏิบัติไว้เป็นแบบอย่าง

ตัวอย่าง“ วะสะฎุยะฮุ ”ในสุนนะฮุ

ในบรรดาตัวอย่างที่ดีที่สุดสำหรับวะสะฎุยะฮุแห่งสุนนะฮุชะรีอะฮุในการแก้ปัญหาเมล็ดพันธุ์แห่งความสุดโตรง (ฮุญญ์) ซึ่งท่านเราะฮุลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَامได้ปฏิบัติกับเศาะหาบะฮุของท่านกลุ่มหนึ่ง คือ หะดีษที่รายงานโดยท่านอะนะซ บิน มาลิก ท่านเล่าว่า

جَاءَ ثَلَاثَةٌ رَهْطٍ إِلَى بُيُوتِ أَزْوَاجِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، يَسْأَلُونَ عَنْ عِبَادَةِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَلَمَّا أُخْبِرُوا كَانَتْهُمْ تَقَالُوهَا، فَقَالُوا: وَأَيْنَ نَحْنُ مِنَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ؟ قَدْ غَفِرَ لَهُ مَا

²⁵ สุเราะฮุ อีรุม ,30

تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ، قَالَ أَحَدُهُمْ: أَمَا أَنَا فَإِنِّي أُصَلِّي اللَّيْلَ أَبَدًا، وَقَالَ آخَرُ: أَنَا صُومُ الدَّهْرَ وَلَا أَفْطِرُ، وَقَالَ آخَرُ: أَنَا أَعْتَزِلُ النِّسَاءَ فَلَا أَتَزَوَّجُ أَبَدًا، فَجَاءَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَيْهِمْ، فَقَالَ: «أَنْتُمْ الَّذِينَ قُلْتُمْ كَذَا وَكَذَا، أَمَا وَاللَّهِ إِنِّي لَأَخْشَاكُمْ لِلَّهِ وَأَتْقَاكُمْ لَهُ، لَكِنِّي أَصُومُ وَأُفْطِرُ، وَأُصَلِّي وَأَرْقُدُ، وَأَتَزَوَّجُ النِّسَاءَ، فَمَنْ رَغِبَ عَن سُنَّتِي فَلَيْسَ مِنِّي».²⁶

ความหมาย“ มีเศาะหาบะฮะฮุสสามคนได้เดินทางไปยังบ้านบรรดาภรรยาของท่านนบี คืออลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม วะสะลัลลัม พวกเขาได้ถามถึงการทำอิบาดะฮะของท่านนบี คืออลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม (โดยเฉพาะการปฏิบัติอิบาดะฮะที่บ้านซึ่งไม่มีผู้อื่นรู้เห็น)

หลังจากพวกเขาได้รับการชี้แจง พวกเขาทูลถามว่า ท่านนบี คืออลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมปฏิบัติอิบาดะฮะแต่เพียงน้อย ดังนั้นพวกเขาจึงกล่าวว่า“ แน่หนอนว่าอิบาดะฮะของเราไม่สามารถไปเทียบกับอิบาดะฮะของท่านนบี คืออลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมได้ เพราะท่านได้รับการอภัยโทษจากบาปต่างๆที่ผ่านมาและที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต) ”หมายความว่า ท่านไม่จำเป็นต้องปฏิบัติอิบาดะฮะมากมาย

พวกเขาคนหนึ่งกล่าวว่า“ ส่วนฉัน ฉันจะยืนละหมาดตลอดทั้งคืน (จะไม่ยอมนอนเด็ดขาด)”

อีกคนหนึ่งกล่าวว่า“ ฉันจะถือศีลอดตลอดปี และจะไม่ยอมหยุดสักวันหนึ่งเลย”

ส่วนอีกคนหนึ่งกล่าวว่า“ ฉันจะปลีกตัวออกจากสตรี ฉันจะไม่ยอมแต่งงานเด็ดขาด”

เมื่อท่านเราะฮะฮุสูลลอลฮุ คืออลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ทราบเช่นนั้น ท่านจึงไปหาพวกเขา แล้วกล่าวว่า “พวกท่านใช้ไหมที่กล่าวอย่างนั้น อย่างนี้ ! ฉันขอสาบานด้วยพระนามของอัลลอฮุว่า แท้จริง ฉันนี้แหละเป็นผู้ที่เกรงกลัวและยำเกรงอัลลอฮุมากที่สุดในหมู่พวกท่าน แต่ทว่า ฉันถือศีลอด (บางวัน) และฉันก็งดถือศีลอด (อีกบางวัน) ฉันยืนละหมาดกลางคืนพร้อมกับนอนในช่วงเวลาหนึ่งของคืน และฉันก็แต่งงานกับสตรีเจก เช่นคนทั่วไป ดังนั้น ผู้ใดไม่ชอบปฏิบัติตามสุนนะฮะฮุสของฉัน พวกเขาก็ไม่ใช่ประชาชาติของฉัน”

นี่คือส่วนหนึ่งของตัวอย่างความปานกลางและเรียบง่ายของสุนนะฮะฮุสเราะฮะฮุสูลลอลฮุ คืออลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่ถูกนำเสนอต่อหน้าเมล็ดพันธุแห่งความเลเยดที่ด้เกิดขึ้นตั้งแต่สมัยที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ ซึ่งต้นตอของความคิดที่เลเยดดังกล่าวเกิดจากความเข้าใจผิดต่อความเป็น“ วะสะฎียะฮุสของอิสลาม ”ไม่ว่าความเข้าใจผิดดังกล่าวจะเกิดขึ้นจากหลักการของศาสนา (ฮัดดีน) หรือการปฏิบัติศาสนา (ฮัดตะฮะฮุส) นั่นคือ สุนนะฮะฮุสเราะฮะฮุสูลลอลฮุ คืออลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม พวกเขาเหล่านั้นด้ลวงล้าชอบเขตด้าน“ อีฟรอฎ ” หมายถึง การปฏิบัติที่เกินเลยจากที่ควร

ส่วนด้าน“ ตัฟริฎ ”หมายถึง การปฏิบัติที่หย่อนยานและบกพร่อง ก็ขอให้พิจารณาจากสภาพข้อเท็จจริงของหะดีษเราะฮะฮุสูลลอลฮุ คืออลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมที่ด้กล่าวด้าหนีเศาะหาบะฮะฮุสสองท่านต่อไปนี้

1. ท่านอับดุลลอลฮุ บิน อัมรุ บิน อัลอาศ เราะฎียัลลอฮุอันฮุมา

²⁶ หะดีษ มุตตะพัก อะลัยฮุ: เศาะฮี้หุ อัลบุคอรีฮ์ หมายเลข 5163 เศาะฮี้หุ มุสลิม หมายเลข ,1401

ความหมาย“ โอ้ชาวยิวและคริสต์เอ๋ย! จงอย่าปฏิบัติเกินขอบเขตในศาสนาของพวกเขา และจงอย่ากล่าวต่ออัลลอฮ์ นอกจากสิ่งที่เป็นความจริง ”

ในความหมายที่ว่า การเกินขอบเขตหมายถึงการล่วงล้ำและฝ่าฝืนขอบเขตที่อนุญาต

อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ﴾³⁰

ความหมาย“ และพวกเขาจงทานและดื่ม และจงอย่าฟุ่มเฟือยจนเกินขอบเขต แท้จริงอัลลอฮ์ไม่ทรงชอบบรรดาผู้ที่ฟุ่มเฟือยเกินขอบเขต”

ท่านเราะสูลุลลอฮ์กล่าวว่า

«أَيُّهَا النَّاسُ، إِيَّاكُمْ وَالْغُلُوفِي الدِّينِ، فَإِنَّمَا أَهْلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ الْغُلُوفِي الدِّينِ»³¹

ความหมาย“ มนุษย์เอ๋ย! พวกท่านจงระวังจากการเลยเถิดในการนับถือศาสนา เพราะแท้จริงความเลยเถิดในการนับถือศาสนาได้ทำลายประชาชาติก่อนหน้าพวกท่านมาแล้ว (ซึ่งในจำนวนคนเหล่านั้นได้แก่ชาวยิวและคริสต์)”

ความเลยเถิดที่หมายถึงในที่นี้คือการก้าวล้ำขอบเขตที่อัลกุรอานได้กำหนดไว้ในฐานะที่เป็น“ อดดิน ”และก้าวล้ำขอบเขตการปฏิบัติของสุนนะฮ์เราะสูลุลลอฮ์ คืออัลลัลลอฮ์อะลยฮิวะสัลลัมในฐานะที่เป็น“ อดตะดัยยูน ”ในทุกๆสิ่ง ไม่ใช่ขอบเขตที่ถูกกำหนดโดยชุมชนหรือบุคคลส่วนใหญ่ตามคำนิยามหรือความเข้าใจของชาวตะวันตก³²

อัลลอฮ์ทรงห้ามชาวยิวและคริสต์จำนวนสองครั้งในสองอายะฮ์อัลกุรอาน³³ ไม่ให้พวกเขากระทำการที่เลยเถิดในการนับถือศาสนาของพวกเขา พร้อมกับให้สัญญาว่าหากกระทำที่เลยเถิดและสุดโต่งนั้นขัดแย้งกับสัจธรรม“ อัลหักก์”

พึงตระหนักว่า ความสุดโต่งในการนับถือศาสนาไม่ได้หมายความว่ามีความสุดโต่งอยู่ในศาสนา เพราะศาสนาดั้งเดิมของอัลลอฮ์ยังคงสัจจริงเสมอ แต่ที่ว่าความสุดโต่งดังกล่าวเกิดจากวิธีการรับศาสนาของพวกเขา ตัวอย่างเช่นความดั้งเดิมของศาสนาอัลลอฮ์ที่ถูกประทุกันแทน นบีมุฮา อะลยฮิสสลาม ล้วนเป็นคำสอนที่สัจจริง แต่ชาวอิสราเอลผู้เป็นประชาชาติของท่านเองที่กระทำการเลยเถิดในการนับถือศาสนา

³⁰ สุเราะฮ์ อัลอะฮฺรอฟ ,31

³¹ หะดีษอันนะสาอียฺ เลขที่ 3007 อิบน์มาญะฮฺ เลขที่ ,3020 อะหมัด เลขที่ ,1754 เศาะฮี้หฺ อัลญามิอฺ อัลเศาะฮีร เลขที่ , 2680

³² คุนียามของ Moderate ใน Cambridge Dictionary

³³ สุเราะฮ์ อันนิสาอ์ : 171 สุเราะฮ์ อัลมาอิดะฮฺ ,: 77

ไม่ว่าจะเป็นการกระทำที่มากกว่าหรือน้อยกว่าขอบเขตที่ศาสนาอนุญาต เช่นเดียวกับศาสนาของอัลลอฮ์ที่ถูกประทานแก่ท่านนบีอีซา อะลัยฮิสสลาม

และความเลเยิดดังกล่าวเป็นเหตุทำให้พวกเขาไม่ปฏิบัติตามคำสอนที่แท้จริงจากคัมภีร์ของพวกเขา และหาญกล้าแก้ไขและเปลี่ยนแปลงคำสอนดั้งเดิมในคัมภีร์ของพวกเขา ไม่ว่าจะเป็เตารอดหรืออินญีลก็ตาม นี่คืสิ่งที่ท่านเราะสุลุลลอฮ์ ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมกล่าวที่สุุดว่าจะเกิดขึ้นกับประชาชาติของท่าน และนั่นคือส่วนหนึ่งของความลับหรือเหตุผลที่มุสลิมทุกคนจำเป็น (วาญิบ) ต้องขอคูอาฮ์ในละหมาดของเขาอย่างสม่าเสมอด้วยคูอาฮ์

﴿أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ﴾

มีความหมายว่า “ได้โปรดชี้แนะเราสู่เส้นทางที่เที่ยงตรงในการนับถือศาสนา”

นั่นคือ “เส้นทางของบรรดานบี และวะลียที่ตีก่อนหน้านี้”

﴿صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ﴾

“ไม่ใช่เส้นทางของชาวยิวที่ถูกกริ้วเนื่องจากความเลเยิดในการนับถือศาสนาของพวกเขา”

﴿غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ﴾

“และไม่ใช่เส้นทางของชาวคริสต์ที่หลงทางเนื่องจากกร้าวอกนอกขอบเขตศาสนาที่แท้จริงของอัลลอฮ์”

﴿وَلَا الضَّالِّينَ﴾

ท่านเราะสุลุลลอฮ์ ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมกล่าวว่า

﴿هَلَكَ الْمُتَتَّبِعُونَ﴾ قَالَهَا ثَلَاثًا³⁴

ความหมาย “ความวิบัติจะเกิดขึ้นกับบรรดาผู้ที่ปฏิบัติเกินขอบเขต ”ท่านกล่าวย้าเช่นนั้นถึงสามครั้ง

หมายถึงบุคคลที่เคร่งครัดเกินไปในสิ่งที่ไม่ควรเคร่งครัด และบุคคลที่ก้าวล้ำขอบเขตที่แท้จริง ทั้งคำพูดและการกระทำ³⁵ เช่นกระทำการเกินขอบเขตด้านการตัดสิน หรือการปฏิบัติตามคำสอนของอิสลาม

โดยรวมแล้ว สาเหตุจากความสุดโต่ง (ฮุฎูร) นี้แหละที่ก่อให้เกิดความวิบัติต่างๆ นานา อาทิ ความอธรรม (ซอลิม) การตั้งภาคี (ชิริก) อุตริกรรม (บิตอะฮฺ) ความเชื่อที่ไร้สาระ (คูรอฟาต) ความคลั่งไคล้ (ตะฮฺศุบ) ในบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความไม่เที่ยงตรง (อิวัญญ์) ความเบี่ยงเบน (อินหิรอฟ) ความรุนแรง (อัลอุนฟ) ความเลเยิด (อิสรอฟ) ขาดศีลธรรม (ฟาสิก) หลงทาง (ฎาอะลาล) และอื่นๆ เพราะสุนนะฮฺเราะสุลุลลอฮ์ ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมและสุนนะฮฺของบรรดาเคาลีพะสุผู้ทรงธรรมทั้งสี่ท่านล้วนเป็นสัจธรรม

³⁴ หะดีษเศาะฮี้หฺมุสลิม เลขที่ 2670

³⁵ ดู ชัรหฺ เศาะฮี้หฺมุสลิม ของอันนะวะวีย์ เล่ม 16 หน้า 220

แห่งความปานกลางและวะสะฎอ ไม่มีคำสอนจากสุนนะฮฺของท่านเราะสูลุลลอฮฺที่ถูกต้อง (เศาะฮีหฺ) และชัดเจน (เศาะรีหฺ) บทใดในทุกแขนงของการดำเนินชีวิตที่ถือว่าสุดโต่ง (ฆุลูวฺ) อย่างเด็ดขาด

นี่คือส่วนหนึ่งของเหตุผลหรือสาเหตุที่ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมได้เน้นย้ำให้ประชาชาติของท่านยึดมั่นกับสุนนะฮฺหรือวิถีการนับถือศาสนาอิสลามของท่าน โดยท่านได้กล่าวสิ่งเสียไว้ว่า

«عَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ الْمَهْدِيِّينَ»³⁶

ความหมาย“ พวกท่านจงยึดมั่นกับสุนนะฮฺของฉันและสุนนะฮฺของบรรดาเคาะลีฟะฮฺผู้ทรงธรรม”

เพราะสุนนะฮฺเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมและสุนนะฮฺของบรรดาเคาะลีฟะฮฺผู้ทรงธรรมล้วนเป็นวิถีการดำเนินชีวิตที่เปี่ยมด้วยความปานกลางในทุกด้านของการดำเนินชีวิต ทั้งด้านอะกีดะฮฺ อิบาดะฮฺ ชะรีอะฮฺ มุอามะลาต อັคลาควะฮฺ อื่นๆ วิถีชีวิตของคนเหล่านี้แหละคือเส้นทางที่เที่ยงตรง

﴿الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ﴾

ส่วนบรรดาผู้ที่ต่อต้านหรือคัดค้านการดำเนินตามสุนนะฮฺของท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม พวกเขา ก็คือผู้ที่เลยเถิดเช่นกัน ดังเช่นที่อายะฮฺอัลกุรอานได้กล่าวถึงคำปราศรัยของเหล่านั้นที่ต่อบรรดาผู้ต่อต้านที่ขอบกกล่าวหาว่าการดำเนินตามสุนนะฮฺ หรือแนวทางของนบีนั้นจะก่อให้เกิดล้างร้าย ประสบเคราะห์กรรม และไม่ก้าวหน้า พร้อมกับข่มขู่ว่าจะทรมานหรือกระทำการทารุณต่อผู้ศรัทธา

﴿قَالُوا طَئِرُكُمْ مَعَكُمْ أَيْنَ ذُكِّرْتُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ﴾³⁷

ความหมาย“ บรรดาเราะสูลตอบว่า ล้างร้าย เคราะห์กรรม และความล้าหลังนั้นอยู่กับพวกท่าน (ซึ่งเกิดจากการปฏิเสธศรัทธา/ความอธรรมที่มีอยู่ในตัวของพวกท่านเอง) สมควรแล้วหรือเมื่อพวกท่านได้รับการตักเตือนและบทเรียนสำหรับความก้าวหน้าและความสำเร็จในชีวิต (แต่แล้วพวกท่านกลับกล่าวตำหนิพวกเราด้วยสิ่งต่างๆเหล่านั้น ? พวกท่านหาใช่หมู่ชนที่ต้องการแสวงหาสัจธรรม) แต่ทว่าพวกท่านคือหมู่ชนที่เลยเถิด”

สรุปคือ ทุกคำสอนของอัลกุรอานและทุกการปฏิบัติที่อยู่ในรูปของสุนนะฮฺเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมในทุกๆ ด้าน ทั้งหมดล้วนมีความเป็น“ วะสฎู ”ที่เหมาะสมกับความต้องการของมนุษย์ตามสภาพความเป็นจริงที่อัลลอฮฺได้แจ้งไว้ เพียงแต่ การนำความหมายของอายะฮฺอัลกุรอานและการปฏิบัติของสุนนะฮฺเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เหล่านั้นลงสู่กาลเทศะที่ถูกต้องและเหมาะสมตามสภาพเวลาและสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่นจำเป็นต้องพึงพาความเฉลียวฉลาดของ

³⁶ หะดีษอัตติรมิซียฺ เลขที่ 2676 อิบุนมาญะฮฺ เลขที่ , 42

³⁷ สุเราะฮฺ ยาสีน อายะฮฺ 19

บรรดาอูละมาอ์และหุกะมาอ์ ผ่านการวินิจฉัยของกลุ่มนักวิชาการ) ญะมาอะฮฺ อะฮฺลุลอิลมียะฮฺ (ของทุกยุคสมัยและพื้นที่ วัลลอฮุอะอฺลัม

“อุมมะตัน วะสะฎอ ”คือ“ อุมมะตัน วาหิดะฮฺ ”ในฐานะที่เป็น“ ค็อยเราะะ อุมมะฮฺ”

บนพื้นฐานแห่งการคัดเลือกของอัลลอฮฺที่ได้รับการขนานนามว่า “ อุมมะตัน วะสะฎอ ”ที่วางอยู่บนรากฐานของอัล กุรอานที่นำพาประชาชาติสู่วิถีการดำเนินชีวิตที่ดีที่สุด (อัลอักวัม) ซึ่งส่วนหนึ่งของลักษณะ “อัลอักวัม ”ก็คือ ต้องเป็นประชาชาติเดียวกัน (อุมมะตัน วาหิดะฮฺ) ดังนั้น จากจุดดังกล่าวพวกเขาจึงเป็นประชาชาติที่ดีที่สุดที่ได้รับการขนานนามว่า “ ค็อยเราะะ อุมมะฮฺ ”

เพราะเป็นไปได้ที่จะมีประชาชาติอื่นที่ดีและประเสริฐกว่าประชาชาติที่อัลลอฮฺทรงกำหนดให้เป็นประชาชาติสายกลาง (อุมมะตัน วะสะฎอ) ในด้านลักษณะของหลักสุตที่นำยกย่อง นั่นคืออัลกุรอานและสุนนะฮฺอันเป็นแหล่งอ้างอิงที่เป็นสัจธรรมและความรู้ที่เป็นรากฐานของความยุติธรรม และยังเป็น “ อุมมะตัน วาหิดะฮฺ ” ในด้านความเป็นเอกภาพที่มั่นคงที่วางอยู่บนรากฐานแห่งอัลกุรอานและสุนนะฮฺที่นำพาประชาชาติสู่วิถีการดำเนินชีวิตที่ดีและมั่นคงที่สุด (อัลอักวัม)

ด้วยเหตุนี้ “ อุมมะตัน วะสะฎอ ”จึงหมายถึงประชาชาตินบีมุหัมมัด ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมที่เป็นประชาชาติเดียวกัน อุมมะตัน วาหิดะฮฺ (ที่ได้รับการประทานสองภารกิจอันทรงเกียรติอันเปี่ยมด้วยความพิเศษ นั่นคือ

1. ﴿أُخْرِجَتَ لِلنَّاسِ﴾ ถูกอุบัติขึ้นเพื่อทำหน้าที่นำพาผลประโยชน์และความดีงามสู่มนุษยชาติบนโลกนี้เป็นอย่างดีที่สุด อัลอักวัม(เพราะความดีงามของประชาชาตินบีมุหัมมัด ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมนั้นเหนือกว่าความดีงามของประชาชาติอื่นๆ ในฐานะที่เป็นประชาชาติที่ดีที่สุด (ค็อยเราะะ อุมมะฮฺ) ในทุกด้านของชีวิต ทั้งด้านอะกีดะฮฺ อิบาเดฮฺ อัคลาภ การอบรม(ตัมบียะฮฺ) เศรษฐกิจ การตัดสินความ การสังคม การบริหาร และการปกครอง
2. ﴿شُهِدَاءَ عَلَى النَّاسِ﴾ เป็นพยานต่อความสัจจริงของบรรดานบีในการเผยแผ่คำสอนของอัลลอฮฺต่อประชาชาติของพวกเขาในวันอาคิเราะฮฺ เนื่องจากความยุติธรรมและการถูกคัดเลือกของพวกเขาในฐานะ “ อุมมะตัน วะสะฎอ ” นั้น มีมูลเหตุมาจากความประเสริฐของความยุติธรรม ซึ่งมีได้มีเฉพาะบนโลกอันคับแคบนี้เท่านั้น แต่ทว่ายังครอบคลุมโลกอาคิเราะฮฺด้วย

ดังนั้น จึงเป็นที่ประจักษ์ว่า คำสอนของอัลกุรอานเป็นคำสอนหลักสำหรับ “ อุมมะตัน วะสะฎอ ”ซึ่งแบบอย่างการนำคำสอนของอัลกุรอานไปปฏิบัติได้อย่างสมบูรณ์แบบที่สุดคือสุนนะฮฺของท่านเราะฮฺลุลลอฮฺ ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมและสุนนะฮฺของบรรดาเศาะหาบะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสุนนะฮฺของบรรดาเศาะลีฟะฮฺผู้ทรงธรรมทั้งสี่ท่านที่มีลักษณะของ “ วะสฎอ ” เป็นกลางด้วยความยุติธรรม) “อัลอักวัม ”(มาตรฐานดีที่สุด) และ “ ค็อยเราะ ” (ดีเลิศ) และ “ วาหิดะฮฺ ” (เอกภาพเป็นหนึ่งเดียว) ดังนั้น **ประชาชาติใดก็ตามที่ปฏิบัติตามคำสอนของอิสลามผ่านคำสอนของอัลกุรอานตามวิธีการปฏิบัติ**

ของสุนนะฮฺเราะฮ์ลุลลอฮ์ คือลัทธิลอบอูอะลัยฮิวะสัลลัม ซึ่งในบรรดาสุนนะฮฺเหล่านั้นได้แก่ การรวมตัวเป็นญะมาอะฮ์ในรูปของ“ อุมมะตัน วาหิดะฮ์ ”นั่นแหละคือ“ อุมมะตัน วะสะฎอ ”ที่มีสิทธิจะเป็น“ คือยะเราะ อุมมะฮ์ ”และในทางกลับกัน การงานใดที่ค้านกับสุนนะฮ์ของท่านเราะฮ์ลุลลอฮ์ คือลัทธิลอบอูอะลัยฮิวะสัลลัม สิ่งนั้นย่อมไม่คู่ควรที่จะเรียกว่า“ อุมมะตัน วะสะฎอ ”เป็นอันขาด เพราะการปฏิบัติที่ค้านกับสุนนะฮ์ของท่านเราะฮ์ลุลลอฮ์ คือลัทธิลอบอูอะลัยฮิวะสัลลัม มักจะนำพาความแตกแยก และความเป็นศัตรูสู่ประชาชาติอิสลามอยู่เสมอ ทำให้เกิดความอ่อนแอ และล้มล้างบนโลกนี้ เพราะลักษณะเดิมของ“ อุมมะตัน วะสะฎอ ”คือคุณลักษณะของท่านนบีมุหัมมัดผู้เป็นเราะฮ์ลุลลอฮ์ของอัลลอฮ์ คือลัทธิลอบอูอะลัยฮิวะสัลลัมและบรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่านที่รวมตัวกันเป็น“ อุมมะตัน วาหิดะฮ์ ”ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของญะมาอะฮ์ที่ไร้อำนาจในสมัยมักกะฮ์ หรือในรูปของรัฐที่มีฐานอำนาจในสมัยมะดีนะฮ์ก็ตาม นั่นคือข้อเท็จจริงของการดำเนินแบบอย่างสำหรับ“ อุมมะตัน วะสะฎอ ”ในทุกที่และทุกเวลา

ความคลุมเครือและคำตอบเกี่ยวกับ“ อุมมะตัน วะสะฎอ ”

บางคนยังมีความเข้าใจที่ความคลุมเครือเกี่ยวกับความหมายของ“ อุมมะตัน วะสะฎอ ”ในจำนวนนั้นได้แก่

1. สุบหานัลลอฮ์! ยังมีประชาชาติอิสลามอีกจำนวนมากที่ยังเข้าใจสับสนและคลุมเครือเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของประชาชาติอิสลามที่ได้รับการขนานนามจากอัลลอฮ์ว่า“ อุมมะตัน วะสะฎอ ” โดยพวกเขาเข้าใจว่า“ อุมมะตัน วะสะฎอ ”หมายถึง ประชาชาติที่เป็นกลาง ในความหมายของความกึ่งกลางระหว่างสองกลุ่มคน นั่นคือ กลุ่มชาวมุสลิมที่ยึดมั่นอย่างเคร่งครัดกับคำสอนของอิสลามทั้งด้านการศรัทธา และการปฏิบัติตามสุนนะฮ์ของท่านเราะฮ์ลุลลอฮ์ คือลัทธิลอบอูอะลัยฮิวะสัลลัม กับกลุ่มชาวมุสลิมที่ไม่เข้าใจหรือไม่ปฏิบัติตามคำสอนของอิสลามอย่างเคร่งครัด หมายความว่า พวกเขาคือกลุ่มชาวมุสลิมที่นำคำสอนของอิสลามบางส่วนที่สอดคล้องกับอารมณ์ตัณหาของพวกเขาไปปฏิบัติและละทิ้งอีกบางส่วนที่ก่อความยุ่งยากแก่ชีวิตของพวกเขา เนื่องจากพวกเขาเห็นว่าอิสลามในรูปแบบดังกล่าวไม่เหมาะสมกับยุคสมัยหรือไม่สามารถจะประสานกับศาสนาอื่น ๆ ได้ หรือถือว่าเป็น“ อิสลามสมัยใหม่ ”ที่ค้านและสวนทางกับข้อเท็จจริงของอิสลามที่มาจากอัลกุรอานและสุนนะฮ์

คำตอบมีดังนี้

1. ความเข้าใจต่อความหมายของ“ อุมมะตัน วะสะฎอ ”ดังกล่าวเป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องและเลยเถิด เป็นความเข้าใจที่ศัตรูของอัลลอฮ์จากชาวยิวและพันธมิตรของพวกเขาสร้างขึ้น และชาวมุสลิมบางกลุ่มได้เสพความเข้าใจดังกล่าวอย่างหุนหวาดตาบอด เพราะความเข้าใจดังกล่าวไม่ได้วางอยู่บนรากฐานของอัลกุรอานและสุนนะฮ์ แต่ทว่า เป็นความเข้าใจที่อัลลอฮ์ได้กล่าวตำหนิในอัลกุรอาน พระองค์ตรัสว่า

﴿أَفْتُمُونَن بَبْعُضِ الْكُتُبِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضِ فَمَا جَزَاءُ مَن يَفْعَلُ ذَلِكَ مِنكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ

الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يُرَدُّونَ إِلَىٰ أَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ بِغَفِيلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ﴾³⁸

ความหมาย“ พวกเจ้าจะศรัทธาต่อบางส่วนของคัมภีร์ และปฏิเสธต่ออีกบางส่วนของกระนั้นหรือ! ดังนั้น ไม่มีการตอบแทนสำหรับผู้กระทำเช่นนั้นในหมู่พวกเจ้านอกจากความอัปยศในชีวิตบนโลกนี้ และในวันอาคิเราะฮ์พวกเขาจะถูกส่งไปลงโทษ (ในนรก) ที่เจ็บแสบยิ่ง และ(พึงสังวรว่า) อัลลอฮ์ขุยอมไม่หลงลืมในทุกสิ่งที่คุณเจ้าได้กระทำไว้บนโลกนี้”

ท่านอิบนุกะซีรได้กล่าวอธิบายอายะฮ์ข้างต้นว่า“ อายะฮ์นี้ได้ตำหนิชาวยิวต่อการดำเนินชีวิตของพวกเขาที่เบี่ยงเบนจากคัมภีร์เตวารอฮ์ของพวกเขา ”³⁹ หวังว่าการตำหนิดังกล่าวจะเป็นบทเรียนและข้อคิดที่สำคัญแก่ประชาชาตินบีมุหัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในจุดยืนของพวกเขาต่อคัมภีร์อัลกุรอาน อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَن يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضِ

وَنَكْفُرُ بِبَعْضِ وَيُرِيدُونَ أَن يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ﴿١٥٠﴾ أُولَٰئِكَ هُمُ الْكٰفِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا لِلْكَٰفِرِينَ

عَذَابًا مُّهِينًا ﴿١٥١﴾﴾⁴⁰

ความหมาย“ แท้จริงบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และบรรดาเราะฮ์สุลของพระองค์ และต้องการที่จะสร้างความแตกต่างระหว่างการศรัทธาต่ออัลลอฮ์กับการศรัทธาต่อบรรดาเราะฮ์สุลของพระองค์ พวกเขา กล่าวว่า เราศรัทธาต่อเราะฮ์สุลบางคน และไม่ศรัทธาต่อบางคน พวกเขาต้องการที่จะแสวงหาเส้นทางสายกลางระหว่างการศรัทธากับการปฏิเสธ (ดังนั้น อัลลอฮ์จึงตัดสินว่า) พวกเขาเหล่านั้นคือผู้ปฏิเสธศรัทธาอย่างแท้จริง (ถึงแม้ว่าพวกเขาจะศรัทธาต่อเราะฮ์สุลบางคนก็ตาม เพราะผู้ใดที่ไม่ศรัทธาต่อเราะฮ์สุลท่านใดท่านหนึ่งก็เท่ากับว่าเขาไม่ศรัทธาต่อเราะฮ์สุลทั้งหมด)⁴¹ และเราได้เตรียมการลงโทษที่อัปยศสำหรับผู้ปฏิเสธศรัทธาทั้งหลาย”

ท่านอิบนุกะซีรได้กล่าวอธิบายความหมายของอายะฮ์ข้างต้นว่า“ อัลลอฮ์ทรงตำหนิบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาต่อพระองค์และต่อบรรดาเราะฮ์สุลของพระองค์ในหมู่ชาวยิวและคริสต์ ซึ่งพวกเขาได้แยกแยะด้านการศรัทธาต่ออัลลอฮ์และการศรัทธาต่อบรรดาเราะฮ์สุล โดยที่พวกเขาได้ศรัทธาต่ออนบีของอัลลอฮ์บางท่านและปฏิเสธต่ออนบีท่านอื่นๆ เพียงเพื่อสนองอารมณ์ตัณหาและอิทธิพลของประเพณีที่มีต่อชีวิตของพวกเขา พร้อมกับธรรมเนียมปฏิบัติที่ตกทอดมาจากบรรพชนของพวกเขา ไม่ใช่มาจากหลักฐานที่ชัดแจ้ง

³⁸ สุเราะฮ์ฮุ้ด อัลอะฮ์กาอะฮ์ อายะฮ์ 85

³⁹ ดู ตัฟซีร์ อัลกุรอาน อัลอะฮ์มิ ของอิบนุกะซีร เล่ม 1 หน้า 320

⁴⁰ สุเราะฮ์ฮุ้ด อัลอะฮ์มิ อายะฮ์ 150-151

⁴¹ ดู ตัฟซีร์อัลกุรอาน อัลอะฮ์มิ ของอิบนุกะซีร เล่ม 2 หน้า 445

เช่นเดียวกับชาวไซโรอัลเตอร์ซึ่งพวกเขาศรัทธาต่ออนบีของพวกเขาที่ถูกเรียกขานว่า "ไซโรอัลเตอร์" ต่อมาพวกเขาก็ไม่เชื่อต่อบทบัญญัติของศาสนา ดังนั้นพวกเขาจึงพยายามขจัดบทบัญญัติดังกล่าวออกไป⁴²

2. แท้จริงแล้ว "อุมมะตัน วะสะฎอ" เป็นฉายาที่อัลลอฮ์ผู้ทรงปรีชาญาณได้ทรงมอบให้แก่ประชาชาติอิสลาม ไม่ใช่ฉายาที่มนุษย์ตั้งขึ้น ดังนั้นมนุษย์ที่ไม่เข้าใจอิสลาม โดยเฉพาะบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา และศัตรูของอิสลาม จึงไม่มีสิทธิ์ที่จะจำกัดความหมายของ "อุมมะตัน วะสะฎอ" ตามอำเภอใจโดยเด็ดขาด
3. อัลลอฮ์เท่านั้นที่ทรงสิทธิ์ในการกำหนดขอบเขต ขนาดและความหมายของ "วะสะฎอ" นั่นคือ ความปานกลาง ความยุติธรรม และการถูกคัดเฟ้น ต่อศาสนาอิสลามของพระองค์อันเป็นศาสนาแห่งความเมตตาสำหรับสากลโลก ส่วนการนำอิสลามไปปฏิบัติเป็นแบบอย่างของ "อุมมะตัน วะสะฎอ" คือการปฏิบัติของท่านเราะสุลุลลอฮ์ คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และบรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่าน เราะฎิยัลลอฮุอันฮุม ไม่ใช่การปฏิบัติที่ตรงข้ามหรือไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติของท่านนบีและบรรดาเศาะหาบะฮ์
4. แท้จริงอัลลอฮ์ได้ให้สมญานาม "อุมมะตัน วะสะฎอ" แก่นบีมุหัมมัด คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และบรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่าน หรือประชาชาติของท่าน เพราะคำว่า «جَعَلْنَاكُمْ» มีความหมายว่า "เราได้บังเกิดพวกท่าน" ซึ่งบุรุษสรรพนาม «كُمْ» ในที่นี้บ่งชี้ถึงท่านนบีมุหัมมัด คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และประชาชาติของท่าน) เศาะหาบะฮ์ (ในสมัยนั้นเป็นการเฉพาะ ตามสภาพข้อเท็จจริงที่ท่านนบีมุหัมมัด คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และบรรดาเศาะหาบะฮ์ หรือประชาชาติของท่าน ได้ปฏิบัติตามคำสอนของอัลกุรอานที่เปี่ยมด้วยความยุติธรรม ความดีงามและน่าสรรเสริญ ในความหมายที่ว่า คำสอนของอัลกุรอานเป็นคำสอนที่ "วะสะฎอ" และประชาชาติของท่านนบีมุหัมมัด คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่ศรัทธาปฏิบัติ และมีจริยธรรมตามคำสอนของอัลกุรอาน ภายในกรอบแนวทางสุนนะฮ์ของท่านเราะสุลุลลอฮ์ก็เป็น "อุมมะตัน วะสะฎอ" เช่นเดียวกัน

ความคลุมเครือที่สอง

มุสลิมบางคนเชื่อว่าศาสนาอิสลามตามคำสอนของอัลกุรอานและสุนนะฮ์เป็นศาสนาที่สุดโต่งและตกขอบ หรือไม่เหมาะสมกับสมัยปัจจุบัน หรือลำบากที่จะนำไปปฏิบัติในสังคมสมัยใหม่ทุกวันนี้ หรือข้ออ้าง

⁴² ดูตีฟซีร์อัลกุรอาน อัลอะซีมี ของอิบนุกะซีร เล่ม 2 หน้า 445

โตๆก็ตามที่เป็นเหตุให้ศาสนาอิสลามตามคำสอนของอัลกุรอานและสุนนะฮฺถูกปฏิเสธหรือถูกแก้ไขเพิ่มเติมตามความปรารถนาของมนุษย์

คำตอบ

1. ใคร่ขอถามว่าบุคคลที่มีความเชื่อดังกล่าวว่ามีใครอ่านอัลกุรอาน หรือเคยทำความเข้าใจกับคำสอนของอัลกุรอานและปฏิบัติตามสุนนะฮฺอย่างถูกต้องหรือไม่ จนทำให้เกิดความเชื่อเช่นนั้น ? ไหนเล่าตัวอย่างข้อเท็จจริงของอิสลามตามคำสอนของอัลกุรอานและสุนนะฮฺสำหรับการดำเนินชีวิตของประชาชาติอิสลามในวันนี้ที่ถูกเข้าใจว่าเป็นคำสอนที่สวดโองการหรือตักฮิบ ? ผู้เขียนเชื่อเหลือเกินว่าผู้ที่กล่าวเช่นนั้นคือผู้ที่ไม่เคยทำความเข้าใจกับคำสอนของอิสลามที่มาจากอัลกุรอานและสุนนะฮฺที่ถูกต้อง หน้าซ้ำมีบุคคลประเภทนี้จำนวนไม่น้อยเลยที่ยังไม่เข้าใจแม้กระทั่งความหมายของสุเราะฮฺอัลฟาติหะฮฺที่พวกเขาอ่านอยู่เป็นประจำในละหมาดของพวกเขา! พวกเขายังไม่เข้าใจสุนนะฮฺและชีวิตประวัติของท่านเราะซูลุลลอฮฺ คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมอย่างแท้จริง พวกเขาไม่เข้าใจเป้าหมายของชะรีอะฮฺอิสลาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่พวกเขาถูกสร้างมาด้วยความหวาดกลัวโดยประชาชาติอิสลามไม่ก็คนที่ค่อนข้างจะสวดโองการนำคำสอนของอิสลามไปปฏิบัติต่อสิ่งที่ค้านกับสุนนะฮฺเราะซูลุลลอฮฺ คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม สืบเนื่องมาจากความไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้ต่อคำสอนของอัลกุรอานและสุนนะฮฺ และไม่เคยมุ่งถึงเป้าหมาย (มะกอบศิด) ของชะรีอะฮฺอิสลาม หรือกลุ่มชาวมุสลิมที่เป็นหุ่นเชิดหรือเครื่องมือของศัตรูอิสลามที่แสวงแสดงออกถึงความแข็งแกร่งและโหดร้ายทารุณต่อผู้อื่นในนามของญิฮาดในหนทางของอัลลอฮฺ ไม่ว่าจะเขาจะรู้สึกตัว หรือไม่รู้สึกตัวก็ตามว่านั่นคือแผนการของศัตรูอัลลอฮฺเพื่อให้ชาวโลกเห็นว่าอิสลามเป็นศาสนาที่สวดโองการหรือประชาชาติอิสลามเป็นผู้ก่อการร้ายที่จำเป็นต้องต่อต้าน ต่อสู้และกำจัด
2. จะพูดว่าอิสลามตามคำสอนของอัลกุรอานและสุนนะฮฺมีความสวดโองการหรือยากที่จะปฏิบัติได้อย่างไร ในเมื่ออัลลอฮฺได้ตรัสไว้ว่า

﴿يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ﴾⁴³

ความหมาย“ อัลลอฮฺทรงประสงค์ให้เกิดความสะดวกง่ายดายแก่พวกเจ้าในการปฏิบัติศาสนกิจและพระองค์ไม่ทรงประสงค์ให้เกิดความยุ่งยากลำบาก (ในการนับถือศาสนา)”

ท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่

﴿إِنَّ هَذَا الدِّينَ يُسْرٌ﴾⁴⁴

⁴³ สุเราะฮฺ อัดบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺ 185

⁴⁴ บันทีกโดยอันนะสาอียฺ หมายเลข 5034 : เคาะฮฺ

ความหมาย "แท้จริงศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่เรียบง่าย"

ถามว่า อัลลอฮ์และเราะฮ์มะฮ์ของพระองค์ คืออัลลิลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม ได้โกหกต่ออายะฮ์และหะดีษเศาะฮี้หฺข้างต้นกระนั้นหรือ ? สุบหานัลลอฮ์ (พระองค์ทรงบริสุทธิ์จากคุณลักษณะของการโกหก) หรือว่าเกิดจากการเราไม่ยอมคิดที่จะพยายามทำความเข้าใจกับคำสอนของอัลกุรอานและสุนนะฮ์อันเรียบง่ายดังกล่าว?

3. จะพูดว่าอิสลามตามคำสอนของอัลกุรอานและสุนนะฮ์เป็นศานาก่อการร้ายได้อย่างไร ในเมื่ออัลลอฮ์ได้ตรัสยืนยันว่า

﴿ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴾⁴⁵

ความหมาย " และเราไม่ได้ส่งเจ้า ใ้มุหัมมัด เว้นแต่เพื่อความเมตตาต่อสากลโลก "

โดยความเมตตาดังกล่าวครอบคลุมทั้งคนที่ไม่ใช่มุสลิม สัตว์ และสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ซึ่งทั้งคนและสัตว์ต่างจะได้รับความเมตตาจากอัลลอฮ์ผ่านการกำเนิดของท่านนบีมุหัมมัด คืออัลลิลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัมในฐานะศาสนทูตของอัลลอฮ์ที่ได้นำศาสนาอิสลามอันเที่ยงแท้มาเผยแผ่ ส่วนความแข็งกร้าวและการก่อการร้ายเป็นส่วนหนึ่งของการกระทำที่ค้ำและตรงข้ามกับคุณลักษณะของความเมตตา ﴿ رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴾

4. จะพูดว่าการศึกษาอิสลามจากอัลกุรอานเป็นสิ่งที่ยากลำบากได้อย่างไร ในเมื่ออัลลอฮ์ได้ตรัสยืนยันว่า

﴿ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّذَكِّرٍ ﴾⁴⁶

ความหมาย " และแท้จริง เราได้ทำให้อัลกุรอานเป็นสิ่งที่ง่ายดายสำหรับการศึกษาทบทวนเพื่อให้ได้รับบทเรียนและข้อตักเตือน แต่ทว่า จะมีสักกี่คนที่ได้รับบทเรียนจากมัน "

คำพูดของอัลลอฮ์ไม่เป็นความจริงหรือว่าเป็นผู้ที่อยู่ในกลุ่มของบรรดาผู้ที่อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

﴿ يُرِيدُونَ أَن يُبَدِّلُوا كَلِمَ اللَّهِ ﴾⁴⁷

ความหมาย "พวกเขาเหล่านั้น (กลุ่มชนผู้ก่อกบฏ) ต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขพระดำรัสของอัลลอฮ์"

ขออัลลอฮ์โปรดคุ้มครองเราจากความคิดเช่นนั้น

⁴⁵ สูเราะฮ์ฮุ อิลอ์นบียาฮ์ อายะฮ์ 107

⁴⁶ สูเราะฮ์ฮุ อิลเกาะมัร อายะฮ์ 17, 22

⁴⁷ สูเราะฮ์ฮุ อิลฟัตหุ อายะฮ์ 15

5. ถ้าหากอัลลอฮ์ได้ทรงประทานคำสอนในอัลกุรอานที่ไม่เหมาะสมกับความจำเป็นและความสามารถของบ่าวของพระองค์ในทุกยุคสมัยและสภาพการณ์ ก็แสดงว่าอัลลอฮ์ไม่มีคุณลักษณะของความรอบรู้และความฉลาดหลักแหลม «الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ» สُبْحَانَ اللَّهِ หรือว่าอัลลอฮ์ทรงกระทำการที่อธรรมต่อบ่าวของพระองค์ เพราะพระองค์นำวิถีการดำเนินชีวิต (ศาสนา) ที่ไม่เหมาะสมกับความจำเป็นและความสามารถของบ่าวของพระองค์ ในขณะที่อัลลอฮ์ทรงมีคุณลักษณะของความรอบรู้

﴿ 48 إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلْقُ الْعَلِيمُ ﴾

ความหมาย “ แท้จริงพระผู้อภิบาลของเจ้า (ไอ้หม่อมมัด) เป็นผู้สร้างที่รอบรู้ (ทุกๆสิ่ง) ”

และพระองค์ก็ไม่ทรงอธรรมต่อทุกๆ สิ่งเป็นอันขาด โดยเฉพาะต่อบ่าวผู้อ่อนแอของพระองค์ พระองค์ตรัสว่า

﴿ 49 إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ ﴾

ความหมาย “ แท้จริงอัลลอฮ์จะไม่ทรงอธรรม(ต่อผู้ใด) แม้เท่าผงธุลี ”

หมายความว่า พระองค์จะไม่ทรงอธรรมถึงแม้จะเพียงน้อยนิดก็ตาม

6. ผู้ใดที่รับอิสลามจากอัลกุรอานและสุนนะฮ์สูงส่งที่บรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่านเราะซูลุลลอฮ์คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام และกัลยาณชนในยุคสะลัฟได้เคยรับไว้ เขาย่อมประจักษ์ว่าอิสลามตามคำสอนของอัลกุรอานและสุนนะฮ์มีความปานกลาง สามารถปฏิบัติได้อย่างง่ายดาย และเป็นคำสอนที่ไม่เกินธรรมชาติของมนุษย์เด็ดขาด สิ่งเหล่านี้ได้รับการยืนยันจากผู้ที่ไม่ใช่มุสลิมเองที่เคยคลุกคลีและอาศัยอยู่ในสังคมมุสลิม โดยเฉพาะผู้ที่อาศัยอยู่ภายใต้การปกครองของอาณาจักรอิสลามที่แท้จริง และนั่นคือเนื้อแท้ของความเป็นกลางของอิสลาม (วะสะฎียะฮ์ อัลอิสลาม)

บทส่งท้ายและข้อเสนอแนะ

ทำยนี้ผู้เขียนขอเสนอข้อเสนอนี้เพื่อให้ฝ่ายต่างๆพยายามยึดปฏิบัติ ดังนี้

1. พยายามชี้แจงแก่ประชาชนทั่วไปว่า อิสลามตามคำสอนของอัลกุรอานและสุนนะฮ์ คือ อิสลามที่ “วะสะฎอ ” และวิถีการปฏิบัติของท่านเราะซูลุลลอฮ์ คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام ต่อคำสอนของอัลกุรอาน

⁴⁸ สุเราะฮ์ อัลหัจญ์รฺ อายะฮ์ 86

⁴⁹ สุเราะฮ์ อันนิสาฮ์ อายะฮ์ 40

และสุนนะฮฺ พร้อมกับบรรดาเศาะหาบะฮฺของท่าน เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เป็นสัจธรรมของ“ อุมมะตัน วะสะฎอ ” ดังกล่าวนั้นคือข้อเท็จจริงของสุนนะฮฺตุลลอฮฺ และสุนนะฮฺของท่านเราะฮ์ลุลลอฮฺ คือลัทธิลอบอูอะลียะฮ์วะฮ์ลัม ที่สอดคล้องกับความเป็นจริงแห่งสัจธรรมและฟิฏเราะฮฺในการสรรค์สร้างของอัลลอฮฺ

2. “อุมมะตัน วะสะฎอ ” เป็นแบบแผนการดำเนินชีวิตประเภทหนึ่งของประชาชาตินบีมุหัมมัด คือลัทธิลอบอูอะลียะฮ์วะฮ์ลัม ที่วางอยู่บนรากฐานแห่งสัจธรรมและความยุติธรรมจากอัลลอฮฺและเราะฮ์ลุลลอฮฺ คือลัทธิลอบอูอะลียะฮ์วะฮ์ลัม โดยความประเสริฐของมันคือการอำนวยความสะดวกและเผยแผ่ความเมตตาสู่มวลมนุษย์ ด้วยการนำพาวิถีการดำเนินชีวิตที่ดี (อัลอัควัม/อัลค็อยร) และการจัดการที่เข้มงวดในรูปของ“ อุมมะตัน วาหิดะฮฺ ” บนโลกนี้ ส่วนในโลกอาคิเราะฮฺพวกเขาจะเป็นพยานต่ออุมมุลมุฮัมมัดทั้งหลาย ﴿شَٰهَدَاءُ عَلَى النَّاسِ﴾

3. ผู้ที่ดำเนินตามเส้นทางวะสะฎิยะฮฺของอิสลามไม่เคยมีจุดยืนที่เลยเถิดและแข็งกร้าวในการปฏิบัติต่อผู้อื่น และไม่นิ่งดูคายนต่อความพยายามที่จะทำลายความเป็น“ วะสะฎิยะฮฺ ” ของอิสลามเป็นอันขาด พวกเขาจะพยายามดำเนินตามคำสั่งของอัลลอฮฺหรือสุนนะฮฺที่แท้จริงของท่านเราะฮ์ลุลลอฮฺ คือลัทธิลอบอูอะลียะฮ์วะฮ์ลัม เท่าที่มีความสามารถตามสภาพแวดล้อมรอบข้างในสมัยของเขาอย่างมีเสถียรภาพและสมดุลระหว่างทุกความจำเป็นและความต้องการในการดำเนินชีวิตของปัจเจกบุคคล ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ยิ่งกว่านั้น พวกเขาจะเน้นทุกการงานด้านการเผยแผ่ความเมตตาสู่สากลโลกของพวกเขาด้วยวิธีการที่เปี่ยมด้วยวิทญ์ปัญญาและความบริสุทธิ์ใจ

4. ทุกสถาบันการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียน ปอเนาะ มหาวิทยาลัย และมีลิสอิสมียะตามมัสยิดต่างๆ ต้องพยายามสร้างและบรรจุหลักสูตรด้าน“ วะสะฎิยะฮฺ ” ในการศึกษาอิสลามจากอัลกุรอานและสุนนะฮฺตามคำอธิบายของบรรดาอูลมะฮ์ผู้เป็นที่ยอมรับ พร้อมกับให้ความสำคัญด้านเป้าประสงค์ของชะรีอะฮฺอิสลาม (มะกอลิด อัลชะรีอะฮฺ อัลอิสลามียะฮฺ) และ“ อะหฺกาม วักฎิยะฮฺ ” ที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุเงื่อนไข และอุปสรรคในการดำเนินหรือปฏิบัติหน้าที่ใดๆที่เป็น“ อะหฺกาม ตักลียะฮฺ ” ตามความสามารถของแต่ละคน

5. ทุกประเทศหรือเขตที่มีประชากรมุสลิมอาศัยอยู่จำเป็นต้องมีการรวมกลุ่มในรูปขององค์กรสถาบัน และศูนย์วะสะฎิยะฮฺ ที่มีความรับผิดชอบด้านการเผยแผ่และดำเนินการด้าน“ อิสลามวะสะฎิยะฮฺ ” -บนพื้นฐานแห่งอัลกุรอานและสุนนะฮฺ -แก่สังคมในประเทศนั้น โดยเฉพาะสังคมอิสลาม พร้อมกับพยายามให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของ “อิสลามวะสะฎิยะฮฺ ” ว่าเป็นอิสลามตามคำสอนของอัลกุรอานและสุนนะฮฺ พยายามกระชับให้ประชาชาติอิสลามหลีกห่างจากคุณลักษณะของความเลยเถิด) ชุคฺรฺ (และความป่าเถื่อนที่ออกจากกรอบของอิสลามวะสะฎิยะฮฺ

6. แต่ละครอบครัวควรจัดสัปดาห์ “**หะละเกาะฮัจญ์อ์ลกุรอานและสุนนะฮ์**” กับสมาชิกภายในครอบครัวที่ประกอบด้วยพ่อ แม่ และลูกหลาน สักประมาณ 1-2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ด้วยการชูสโลแกน “**หนึ่งครอบครัว หนึ่งหะละเกาะฮัจญ์อ์ลกุรอาน**” เพื่อเป็นการเข้าใจและทำความเข้าใจกับข้อเท็จจริงของ “**วะสะฎียะฮ์อิสลาม**” จากแหล่งปฐมภูมิ เพื่อที่จะได้ปลอดภัยจากคุณลักษณะของความเลเย็ด (ฮุญวฺ) พร้อมกับพยายามติดตามการเรียนการสอนของมัจลิสฮิดมีฮ์ตามมัศยิดต่างๆที่มีการสอนตีฟฮ์ฮัจญ์อ์ลกุรอาน และการอธิบายหะดีษจากบรรดาอูละมาฮ์ที่เป็นที่น่าเชื่อถือ⁵⁰ เพราะการศึกษาดังกล่าวจะเป็นเสมือนป้องกันความเข้มแข็งและความรุ่งเรืองในทุกแขนงชีวิตของ “อุมมะตัน วะสะฎอ” บนโลกนี้และวันอาคิเราะฮ์

والله الموفق والهادي إلى سواء السبيل،
 وصلى الله على نبينا محمد وعلى آله وصحبه وسلم، سبحان ربك رب العزة عما يصفون،
 وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين.

⁵⁰ ดูรายละเอียดของวิธีการทำหะละเกาะฮัจญ์อ์ลกุรอานในหนังสือ “คู่มือหะละเกาะฮัจญ์อ์ลกุรอาน” ของผู้เขียน

